



FUNDAMENTELE ȘI IMPACTUL DOCTRINEI TRUMP ÎN RELAȚIILE INTERNAȚIONALE

Colonel (r.) dr. Romică CERNAT

*Cadru didactic universitar asociat, Facultatea de Științe
ale Guvernării și Comunicării, Universitatea de Vest, Timișoara;
membru al Asociației Ofițerilor în Rezervă din România
DOI: 10.55535/GMR.2026.1-2.12*

The election of Donald Trump as president represents a shift in the US's global stance and has accelerated geopolitical competition and interactions between great and middle powers. Trump's isolationist orientations, combined with his view of ineffective international cooperation, are at contradictions with the American approach to world affairs over the past 70 years. President Trump's "vision" can be interpreted as a focus on domestic issues and a return to global leadership, approaches that are connected and mutually reinforcing. Exploring the variation in the Trump administration's security policies compared to previous administrations, it emerges that the correct label applied to the Trump doctrine is that of isolationism doctrinally propelled by conservative nationalism. The Monroe Doctrine – the guiding star of US diplomacy towards the Western Hemisphere – under the Trump administration is back in vogue and is being invoked to implement America's vital and fundamental national interests.

The research methods used, in order to highlight the essence, content, features, change, continuity, coherence and variations of the Trump 1.0 and Trump 2.0 security doctrines, but also in relation to other major national security doctrines, starting with the first "George Washington's Farewell Address – 1796", are comparative research and case study.

Keywords: security doctrine; security strategy, competition; threats; interests;

INTRODUCERE

Centrul de interes strategic sau de acțiune al SUA s-a stabilizat din ce în ce mai mult în zona *competiției dintre marile puteri* cu rivalii aproape egali – privind dimensiunile economice, militare și geopolitice – China și Rusia, conștientizând că succesul în această competiție depinde, în mare măsură, de păstrarea puterii sale economice și tehnologice. Strategiile de Securitate Națională ale președintelui Trump și documentele subsecvente – Strategiile de Apărare Națională – au creat fundamentul pentru acest proces, cu referire, în principal, la următoarele dimensiuni: contextul general al competiției, puterea și competitivitatea națională, poziția și influența internațională și forma și statutul competițiilor bilaterale (Mazarr, 2022, pp. 1-2). Marile puteri, parte a competiției, abordează și încearcă să valorifice creativ oportunitățile legate de insuficiențele și riscurile ordinii existente, pentru promovarea propriilor interese (Laqua, 2026, pp. 1-3).

Statele Unite parcurg o perioadă în care structura relațiilor internaționale, care se bazează în mare măsură pe regulile și normele internaționale, alianțele și preempțiunea puterii militare americane, este contestată (Bishop, 2015, p. 1). În 1946, vorbind la Westminster College din Fulton, Missouri, fostul prim-ministru al Marii Britanii, Winston Churchill, a ținut faimosul său discurs „*Cortina de Fier*”, declarând sfârșitul alianței cu Uniunea Sovietică din timpul războiului și începutul Războiului Rece. Optzeci de ani mai târziu, vorbind, pe 22 ianuarie 2026, la Forumul Economic Mondial de la Davos, Elveția, prim-ministrul Canadei, Mark Carney, a declarat sfârșitul „*ordinii internaționale bazate pe reguli*” care a câștigat Războiul Rece, dar a pierdut pacea rezultată. Este greu de amintit un discurs similar rostit de vreun lider național din secolul trecut (Kilian, 2026, pp. 1-3). Mulți dintre analiști afirmă că edificiul ordinii mondiale liberale este în pericol de prăbușire. Printre principalele evenimente care au cauzat deteriorarea pilonilor acestei ordini, cu consecințe geopolitice, pot fi menționate: trimiterea de forțe rusești în Osetia de Sud, Georgia,

Statele Unite parcurg o perioadă în care structura relațiilor internaționale, care se bazează în mare măsură pe regulile și normele internaționale, alianțele și preempțiunea puterii militare americane, este contestată.



Politica de securitate națională a unei țări este determinată de mai mulți factori, care includ: amenințările externe, geografia, cultura politică, capacitățile militare, nevoile economice, opinia elitelor, opinia populară (în democrații) și percepțiile liderilor cu privire la interesele țării.

și invazia acesteia în 2008, războiul de 5 zile, asociat cu indiferența și lipsa de reacție a Occidentului și a SUA în favoarea unor relații mai bune cu Moscova, pentru a evita viitoare confruntări. Războiul ruso-georgian a stabilit un *modus operandi* pe care Putin îl va folosi împotriva Ucrainei aproape exact șase ani mai târziu, în 2014, și, ulterior, în 2022, scopul real fiind acela de a *restabili hegemonia Rusiei* asupra fostelor republici sovietice (Kagan, 2018, p. 1).

În termeni de timp, Sistemul Mondial Modern există de aproximativ 500 de ani, apărând pentru prima dată când anumite state europene *au dezvoltat capacitatea pentru opțiuni globale*. Sistemul politic global a prezentat un model recurent sau ciclic din 1494 de *5 cicluri sistemice complete*, a intrat în *al șaselea* începând cu sfârșitul Războiului Rece, finalul anilor 1980 și începutul anilor 1990, iar acum suntem într-o perioadă caracterizată de acțiuni specifice *de tranziție* către *al șaptelea ciclu*, pentru succesiunea la conducerea mondială. Nu se poate prevedea cu exactitate când se va produce această tranziție, dacă va fi rezultatul unui *război hegemonic* purtat pentru succesiunea la conducerea mondială și *noua structură hegemonică* rezultată (care satisface nevoile globale esențiale, bunuri publice pentru guvernanta globală, ordine, securitate, stabilitate, inovație, comerț), așa cum s-a produs în trecut, sau a altor evenimente. Începând cu 1914, SUA reprezintă *puterea mondială dominantă*, entitatea care domină *sistemul politic global*.

Politica de securitate națională a unei țări este determinată de mai mulți factori, care includ: amenințările externe, geografia, cultura politică, capacitățile militare, nevoile economice, opinia elitelor, opinia populară (în democrații) și percepțiile liderilor cu privire la interesele țării. Acest ultim factor se transpune frecvent în ceea ce a fost numit „doctrină” de securitate națională sau de politică externă. O *doctrină de securitate națională* servește ca un *ghid* prin care liderii conduc politica externă a unei țări. Cel mai eficient, o *doctrină de securitate națională* este *principiul organizatoric care îi ajută pe oamenii de stat să identifice și să prioritizeze interesele geopolitice ale țării lor* (Sempa, 2004, pp. 1-2). Având în vedere că *factorii externi* – mai degrabă decât preocupările *interne* – sunt cei mai determinanți în selectarea *marii strategii* care a stabilit *obiectivele și mijloacele* politicii de securitate, în perioada post-1945, *patru* idei majore concurente s-au confruntat

pentru dominația marii strategii americane: *realismul defensiv*, *realismul ofensiv*, *liberalismul defensiv* și *liberalismul ofensiv*. Indiferent dacă SUA urmează o politică externă *realistă* sau *liberală* și indiferent dacă o face în mod *ofensiv* sau *defensiv*, această competiție ideatică a fost mediată în sistemul internațional (de doi *factori sistemici*), mai precis în funcție de *variațiile echilibrului global* de putere și de *nivelul amenințărilor* cu care s-au confruntat SUA. Aceste diverse strategii sunt, de fapt, *idei concurente* despre cum să maximizezi cel mai bine *securitatea națională* a statului. Deși politica internă și percepțiile liderilor joacă întotdeauna un rol important în modelarea dezbaterii privind selecția strategiei, *variațiile* sistemului internațional reprezintă o funcție cheie (Miller, 2020, pp. 9-10).

Sunt dezbateri îndelungate între specialiștii în politică externă, strategi și factorii de decizie politică, care conduc la concluzia că ne aflăm într-o lume „*multi-order*” mai degrabă decât într-o lume *multipolară*, o lume mai imprevizibilă, fragmentată și în continuă diversificare, generată de complexitatea, semnificația și amploarea schimbărilor recente. Conceptul unei lumi „*multi-ordine*” adaugă *spațiu teoretic* pentru a observa noi actori cu semnificație globală, noua structură globală a relațiilor și *schimbarea modelelor de putere*, care este diferită de sistemul internațional de acum un secol. Acum, arhitectura de ordonare globală – fundamental diferită și în curs de dezvoltare – nu va fi nici bipolară, nici multipolară, ci „*multi-order*” (Flockhart, 2026, pp. 1-3).

O analiză a doctrinelor, considerate semnificative, ale SUA relevă faptul că, deși fiecare a fost concepută și asumată de *președinții SUA*, ca *reație la interesele de politică externă imediate*, fiecare doctrină a abordat anumite *aspecte fundamentale* pentru securitatea națională a SUA, care i-a determinat pe viitorii președinți să își îndeplinească obiectivele și direcțiile generale de politică. Mai mult, fiecare *doctrină* succesivă de *securitate* națională s-a construit pe *fundamentele* doctrinelor precedente, rezultând o *continuitate* a politicii, care a slujit mai bine America (Sempa, pp. 1-2). În cei 250 de ani de la *Declarația de independență a Statelor Unite ale Americii* (4 iulie 1776), doctrinile de securitate națională ale SUA au evoluat de la o neutralitate armată rezervată și detașată, exprimată prin „*Washington’s Farewell Address*” din 1796 a lui George Washington, la doctrina de securitate națională,



O analiză a doctrinelor, considerate semnificative, ale SUA relevă faptul că, deși fiecare a fost concepută și asumată de președinții SUA, ca reacție la interesele de politică externă imediate, fiecare doctrină a abordat anumite aspecte fundamentale pentru securitatea națională a SUA, care i-a determinat pe viitorii președinți să își îndeplinească obiectivele și direcțiile generale de politică.



Rolul SUA în lume este supus unei etape de transformare, cu consecințe potențial istorice, care afectează ordinea mondială. Aceste schimbări vor influența semnificativ politica SUA, sistemul de alianțe, economia, capacitățile de apărare, drepturile și libertățile cetățenilor.

numită popular „*Preemption*”- 2002, a lui George W. Bush, o doctrină care permite *ațiuni militare preventive și unilaterale, oriunde în lume*. Anumiți analiști, printre care Francis P. Sempa, consideră că, în existența sa, SUA au avut mai multe *doctrine majore de securitate națională*, printre care: „*Washington’s Farewell Address*” 1796; „*Monroe Doctrine*” 1823; „*Manifest Destiny*” 1839-1898; „*Open Door*” 1898; „*Off-shore Balancer*” 1917-1945; „*Containment*” 1945-1980; „*Liberation*” 1953-1956; „*Preemption*” 2000 și „*America First*” 2017, 2025. (Sempa, pp. 1-9).

În ultima perioadă, așa cum sugerează și percep mai mulți analiști și observatori, după ce a fost, în general, constant timp de aproximativ 70 de ani, de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, în 1945, *rolul SUA în lume* este supus unei etape de *transformare*, cu consecințe potențial istorice, care afectează ordinea mondială. Aceste schimbări vor influența semnificativ politica SUA, sistemul de alianțe, economia, capacitățile de apărare, drepturile și libertățile cetățenilor. Rolul SUA în lume, de la sfârșitul celui de-Al Doilea Război Mondial, a fost, în general, conturat, drept *lider global (superputere, hegemon global)*, cu *implicare semnificativă în afacerile internaționale și având următoarele elemente cheie*: crearea și apărarea *ordinii internaționale liberale*; *apărarea și promovarea libertății, democrației și drepturilor omului*, concomitent cu criticarea și rezistența formelor autoritare și iliberale de guvernare; și, un al treilea element al rolului, a fost acela de *a se opune apariției unor hegemoni regionali în Eurasia* sau a unei lumi cu sfere de influență (O’Rourke, 2019, pp. 1-3, 33). În timpul celei de-a doua jumătăți de secol XX, politica americană s-a cristalizat în jurul a *trei obiective de bază*: *păstrarea hegemoniei occidentale* în timpul Războiului Rece asupra regiunii, a cărei importanță strategică pentru apărarea Europei fusese recunoscută încă din vremea lui Napoleon; *asigurarea unui acces necostisitor la petrolul din Orientul Mijlociu*; și *asigurarea securității statului Israel*. În ultima perioadă, politica SUA și-a asumat ca obiectiv fundamental și *suprimarea terorismului antiamerican* (Curtis, 2001, p.).

Doctrina Trump a fost puternic influențată de *izolaționismul american*. Charles Kupchan argumentează că marea strategie a Statelor Unite a cunoscut *trei perioade* distincte. *Prima* dintre acestea a fost mai lungă de un secol. Este vorba despre intervalul 1789-1898,

unul profund *izolaționist*, în acord cu viziunea strategică a părinților fondatori ai Statelor Unite. A doua perioadă, cuprinsă între 1898 și 1941, a fost una marcată de episoade de *realism și idealism*. După *atacul de la Pearl Harbor*, din decembrie 1941, marea strategie americană a intrat în era *internaționalismului liberal* – un internaționalism care s-a concretizat în *instituțiile internaționale construite după Al Doilea Război Mondial*, care au constituit fundamentul *Pax Americana*. (Dumitrescu, 2021, p. 244). În dezbateră despre politica externă cu privire la cea mai eficientă modalitate pentru a apăra și promova interesele de securitate națională ale Americii în secolul XXI pot fi menționate *patru abordări generale* asupra lumii: (1) „*retrenchment*”; (2) *menținerea echilibrului de putere regional și global*; (3) *internaționalismul liberal și (4) internaționalismul conservator*. „*Retrenchment*” – *temporară, limitată sau extinsă* – (o *reducere strategică*, adesea voluntară, a *angajamentelor globale*, a prezenței militare, *ajutorului extern și a cheltuielilor pentru a evita costurile gestionării unui rol internațional prea extins, transferul responsabilităților către aliați, pentru a prioritiza nevoile interne și menținerea echilibrului de putere regional și global* (folosirea puterii doar atunci când este necesar pentru a corecta un dezechilibru global de putere care amenință interesele fundamentale ale SUA) presupun o utilizare mai restrânsă a puterii SUA, criticând adesea „*extinderea imperială excesivă*” și favorizând o abordare mai *nuanțată și multilaterală* a disputelor internaționale. Susținătorii *internaționalismului liberal* tind să fie mai intervenționiști în străinătate, considerând că puterea americană ar trebui folosită pentru a promova democrația, libertatea și drepturile omului. (Sempa, 2014, pp. 1-15).

Confruntarea marilor puteri în competiții geopolitice este o constantă a sistemului politic global. Analiza cazurilor istorice și a literaturii teoretice privind rivalitățile dintre marile puteri evidențiază *principalele domenii caracteristice ale competiției* – zonele de confruntare pentru putere și influență, scopuri, obiective – până în zilele noastre: *putere relativă* (economică și militară); securitate internă; *statut*, reputație și prestigiu; *resurse*; *revendicări teritoriale*; valori și ideologie; și puterea de a modela *caracterul sistemului și paradigmei* (norme, valori, reguli, instituții). Competițiile, de cele mai multe ori, sunt rezultatul unor *interese și obiective conflictuale*



După atacul de la Pearl Harbor, din decembrie 1941, marea strategie americană a intrat în era internaționalismului liberal – un internaționalism care s-a concretizat în instituțiile internaționale construite după Al Doilea Război Mondial, care au constituit fundamentul Pax Americana.



Puterile europene, potrivit lui Monroe, erau obligate să respecte emisfera vestică ca sferă de interes exclusiv al Statelor Unite, avertizând națiunile europene că Statele Unite nu vor tolera colonizări suplimentare sau monarhii-marionetă.

ale marilor puteri, care localizează nucleul sau esența competiției emergente. Includ: *lupta pentru conducerea sistemului internațional* și a instituțiilor, regulilor, normelor, proceselor și coalițiilor informale ale acestuia; *orientarea* către anumite valori și alinierea practică bazată pe *interese* a principalilor actori geopolitici; și *conducerea* în domenii tehnologice emergente cheie. (Mazarr, 2022, pp. 6, 7, 26). Amenințările și riscurile au o influență relevantă asupra doctrinelor de securitate. Printre cele mai mari *riscuri globale* cu care se confruntă lumea în ultima perioadă și subminează din ce în ce mai mult stabilitatea globală pot fi menționate: riscul geopolitic, reflectând impactul instabilității globale, tensiunilor comerciale și incertitudinii din punct de vedere al reglementărilor; riscul de securitate cibernetică; deficitul de materii prime și războiul la scară largă. Lanțurile de aprovizionare reprezintă coloana vertebrală a ecosistemului oricărei organizații, sunt globale, interconectate și inerent complexe. Tensiunile persistente și conflictele din Orientul Mijlociu și Ucraina, mai recent, presiunea SUA asupra Groenlandei, Canadei, Cubei, capturarea lui Nicolás Maduro din Venezuela, împreună cu acțiunile SUA și Israelului împotriva Iranului au adăugat și mai multă încordare. Acest context ar putea favoriza China pentru „reunificare” cu Taiwanul (Sølvsten, 2025, p. 1). China încearcă să submineze instituțiile internaționale existente, normele și conducerea globală a SUA, concomitent cu acțiuni pentru a-și asigura propria hegemonie autoritară în regiunea indo-pacifică și în lume. China continuă eforturile de a construi o ordine mondială alternativă în care să ocupe poziția centrală, susținută de Rusia, Coreea de Nord, Iran și alte țări, în mare parte autoritare (Price, 2025, pp.10, 19).

Doctrina Monroe – steaua călăuzitoare a diplomației americane – a fost prezentată în cel de-al șaptelea mesaj anual al președintelui James Monroe către Congres, la 2 decembrie 1823. *Puterile europene, potrivit lui Monroe, erau obligate să respecte emisfera vestică ca sferă de interes exclusiv al Statelor Unite, avertizând națiunile europene că Statele Unite nu vor tolera colonizări suplimentare sau monarhii-marionetă și „a devenit curând un cuvânt de ordine al politicii SUA în emisfera vestică”.* Doctrina Monroe – *cea mai cunoscută politică a SUA față de emisfera vestică* – a fost invocată și folosită pentru a justifica intervențiile americane în America Latină (MilestoneDocuments, 2022, pp. 1-3). Cele trei concepte principale ale doctrinei, *sferă de influență*

separate pentru America și Europa, *necolonizarea și neintervenția*, au fost concepute pentru a exprima o *ruptură* clară între *Lumea Nouă* și *sfera autocratică a Europei, Lumea Veche*. (Office of the Historian, 2020, p. 1). Președintele Ulysses S. Grant a contribuit la extinderea *Doctrinei Monroe* în timpul celui de-al doilea mandat al său (1873-1877), prin promovarea unei *politici de non-intervenție europeană* și consolidarea influenței SUA în emisfera vestică, susținând autodeterminarea popoarelor din America Latină. Președintele Theodore Roosevelt a anunțat *Corolarul* ca reacție la un atac naval condus de Germania asupra Venezuelei în 1902-1903, proclamând imediat dreptul Statelor Unite de a exercita o „*putere polițienească internațională*” în America, *ca și în alte părți*, pentru a combate astfel de „*fărădelegi cronice*” pentru cazuri flagrante de astfel de abateri, în așa-numitul *Corolar Roosevelt* la *Doctrina Monroe*.

În a doua jumătate a secolului al XX-lea, *Doctrina Monroe* nu a fost invocată, dar, sub administrația Trump, aceasta este, din nou, în vogă (Barrett, 2026, pp. 5-7). Președintele Donald J. Trump, în *Strategia de Securitate Națională a Statelor Unite ale Americii* (NSS 2025), la capitolul II, punctul II.2., enumeră *interesele naționale vitale și fundamentale ale Americii* în materie de *politică externă* și, pentru implementarea primului interes, este menționată aplicarea „*Corolarului Trump*”. Prevederile „*Corolarului Trump*” sunt următoarele: 1). *asigurarea că emisfera vestică rămâne rezonabil de stabilă și suficient de bine guvernată pentru a preveni și a descuraja migrația în masă către Statele Unite*; 2). *edificarea unei emisfere ale cărei guvern să coopereze cu SUA împotriva narcoteroriștilor, cartelurilor și altor organizații criminale transnaționale*; 3). *interzicerea competitorilor din afara emisferei capacitatea de a poziționa forțe sau alte capacități amenințătoare sau de a deține sau controla active strategice vitale în emisfera vestică, care să susțină, astfel, lanțurile de aprovizionare critice*; și 4). *asigurarea accesului continuu la locații strategice cheie* (Trump, 2025, pp. 5-15).

„*Si vis pacem, para bellum*” este o frază latină asociată cu secolul al IV-lea, însemnând „*Dacă vrei pace, pregătește-te pentru război*”. Originea conceptului este și mai îndepărtată, în secolul al II-lea, iar paternitatea aparține împăratului roman Hadrian, căruia i se atribuie axioma: „*Pacea prin putere – sau, eșuând, pacea prin amenințare*”.



Președintele Ulysses S. Grant a contribuit la extinderea Doctrinei Monroe în timpul celui de-al doilea mandat al său (1873-1877), prin promovarea unei politici de non-intervenție europeană și consolidarea influenței SUA în emisfera vestică, susținând autodeterminarea popoarelor din America Latină.



Politica globală a administrației Trump 0.1 oscilează între abordarea „America first”, concentrată pe propriul teritoriu, și abordarea „Make America great again” prin restabilirea statutului de superputere și a poziției de lider al SUA în lume.

Președintele SUA, George Washington, a valorificat acest concept astfel: „Dacă dorim să asigurăm pacea, unul dintre cele mai puternice instrumente ale prosperității noastre în creștere, trebuie să se știe că suntem în permanență pregătiți pentru război”, a spus el, pentru Congresul din 1793. Ideea a fost răsunătoare în dictonul celebru al președintelui Theodore Roosevelt: „Vorbește blând, prudent și poartă un băț mare”. Ronald Reagan, candidat la președinție în 1980, a împrumutat ideea direct de la Hadrian atunci când s-a angajat că va realiza „pacea prin putere” și, ulterior, a îndeplinit această promisiune. În 2017, președintele Donald Trump a readus acest etos la Casa Albă, prezentându-l în discursul din septembrie 2020, la Adunarea Generală a ONU, afirmând că SUA „și îndeplinesc destinul de pacificator, dar este pacea prin forță” (O’Brien, 2024, pp. 1-15).

TRUMP 1.0 – CONȚINUT, TRĂSĂTURI, ASPECTE CHEIE, IMPLICAȚII PENTRU POLITICA INTERNAȚIONALĂ

Interesele și influența politică, economică și militară a Statelor Unite și cultura populară americană au încă amprentă globală. Statele Unite sunt încă *singura putere mondială completă* a sistemului internațional, dar *influența* pe care o conferă statutul nu mai are aceeași amplitudine ca imediat după Războiul Rece. Alegerea a generat *întrebări* cu privire la: *respingerea multilateralismului; implicarea* în crearea și interpretarea regulilor care guvernează interacțiunile politice, economice și militare ale lumii; *optarea* pentru avantaje unilaterale prin acorduri bilaterale fragmentare; *îndepărtarea* de preeminența SUA și crearea unui vid de putere geopolitică și geo-economică; dacă *responsabilitatea pentru menținerea ordinii politice, economice și militare globale va fi transferată* la nivel regional; și dacă *supremația militară globală* garantează dominația în regiunile lumii și este echivalentă cu *conducerea politică la nivel global* sau la nivel regional (Freeman, 2017, pp. 1-12).

După un secol de ordine mondială americană stabilită de președintele american Woodrow Wilson la sfârșitul Primului Război Mondial, pe care toți președinții americani au urmat-o într-un fel sau altul, ne confruntăm cu o schimbare a atitudinii globale a SUA. Politica globală a administrației Trump 0.1 oscilează între abordarea „America first”, concentrată pe propriul teritoriu, și abordarea „Make America great again” prin restabilirea statutului de superputere

și a poziției de *lider* al SUA în lume. „Viziunea” președintelui Trump poate fi interpretată ca o *concentrare* pe problemele interne și o *revenire* la statutul de lider global, abordări care sunt *conectate* și se *susțin* reciproc, conform teoriei că *prioritizarea* problemelor interne are ca rezultat *prosperitatea* Americii și, implicit, revenirea SUA la statutul său istoric de *superputere și lider global* (Israeli, 2019, pp. 4-20). Declarațiile președintelui Trump au declanșat ample dezbaterii privind: 1. *rolul SUA*, respectiv dacă vor continua să joace rolul *internaționalist activ* pe care l-au jucat în ultimii 70 de ani sau vor adopta un *rol mai restrâns*, care să reducă implicarea SUA în afacerile mondiale; 2. *modul de armonizare a promovării intereselor americane* strict definite cu *obiectivul apărării și promovării valorilor americane* (democrația, libertatea și drepturile omului); 3. realizarea *echilibrului* dintre utilizarea așa-numitei *hard power* (în primul rând, dar nu exclusiv, puterea militară de luptă) și a *puterii soft* (diplomația, asistența pentru dezvoltare, sprijinul pentru organizațiile internaționale, educația și schimburile culturale, precum și popularitatea internațională a elementelor culturii americane) în *politica externă* a SUA (O'Rourke, 2019, p. 1).

Explorând variația apărută în politicile de securitate ale administrației Trump în comparație cu administrațiile anterioare și care surprind corect „esența” doctrinei Trump, rezultă că eticheta corectă aplicată doctrinei Trump este aceea de *izolaționism* (Dumitrescu, 2021, p. 241), propulsat doctrinar de *naționalismul conservator* (este cea mai veche tradiție democratică în relațiile externe ale SUA). Populismul naționalist este cea mai relevantă tendință a ultimei perioade. *Naționalismul american conservator* este cea mai veche tradiție politică existentă în SUA. Cu toate acestea, frustrarea acumulată în politica externă a SUA în secolul XXI, atât militară, cât și politică și economică, a dus la reparația unei forme distincte de *naționalism american de dreapta*, subliniind nevoia de *partajare a sarcinilor cu aliații, apărare a suveranității SUA și promovarea intereselor materiale americane*. *Naționalismul conservator* este o formă de *patriotism civic orientată spre democrație*: atașamentul față de teritoriul național susține că lumea este cel mai bine guvernată de *state naționale independente* și că, numai în contextul unor astfel de state, o populație liberă poate experimenta forme constituționale de autoguvernare. În ceea ce privește politica externă, naționaliștii conservatori se concentrează



GÂNDIREA
MILITARĂ
ROMÂNEASCĂ

Naționalismul american conservator este cea mai veche tradiție politică existentă în SUA. Cu toate acestea, frustrarea acumulată în politica externă a SUA în secolul XXI, atât militară, cât și politică și economică, a dus la reparația unei forme distincte de naționalism american de dreapta, subliniind nevoia de partajare a sarcinilor cu aliații, apărare a suveranității SUA și promovarea intereselor materiale americane.



„Izolaționismul este o mare strategie care vizează lipsa alianțelor cu puterile străine și evitarea unei implicări strategice de durată dincolo de spațiul Americii de Nord”.

pe conservarea și promovarea intereselor, drepturilor, valorilor, securității, tradițiilor și modului de viață al propriei țări, considerând că este pe deplin legitim să facă acest lucru (Kupchan, 2019, pp. 1-15). Putem afirma că doctrina Trump are și accente de realism orientat spre viitor, susținut de realitatea că SUA au intrat într-o perioadă prelungită de competiție geopolitică cu alte puteri majore (Colin, 2019, pp. 1-5). „Izolaționismul este o mare strategie care vizează lipsa alianțelor cu puterile străine și evitarea unei implicări strategice de durată dincolo de spațiul Americii de Nord”. (Dumitrescu, 2021, p. 245). Victoria lui Donald Trump în alegerile prezidențiale reflectă o pierdere, nu surprinzătoare, a sprijinului intern pentru politica externă *internaționalistă*. Pe scurt, Trump reprezintă începutul celei *de-a treia ere* în parcursul Americii către izolaționism – o întoarcere către *neo-izolaționism*. Dar, el nu este cauza, ci un simptom al condițiilor subiacente. SUA nu sunt singura țară afectată de acest fenomen (West, 2024, pp. 1-5). Este posibil ca Trump să fie interpretat și ca fiind realist, pentru că politicile lui Trump, uneori, respectă dictatele echilibrului de putere și oferă un țel pentru a atașamentul, solidaritatea față de națiune și menținerea hegemoniei globale a Americii. Susține *presupoziția centrată pe stat*, statele sunt cei mai importanți actori, *presupoziția actorului rațional unitar* – urmărirea rațională a *interesului propriu* și promovează *propriile valori*, fiind cel care stabilește agenda, formează reguli de comportament, schimbă imaginile, acționează pentru *deținerea unei preponderente a puterii* în sistemul relațiilor internaționale, folosește *puterea* pentru a-și promova interesele.

Realității sunt de acord că *puterea* este cea care *conduce* politica internațională, dar nu sunt de acord cu privire la *momentul și locul exact* în care ar trebui să fie exercitată sau controlată. Nu există o viziune unitară cu privire la care distribuție internațională a puterii păstrează cel mai bine pacea și stabilitatea – *multipolaritatea* (favorizată de majoritatea realiștilor tradiționali), *bipolaritatea* (Kenneth Waltz și John J. Mearsheimer) sau *unipolaritatea* (Geoffrey Blainey, Robert Gilpin, William Wohlforth). *Echilibrul puterii*: idealurile sau *interesele* sunt cele care determină conflictul; într-o lume fără un guvern mondial, *puterea* este ultima instanță care *decide* a cui pretenție prevalează și, în consecință, ce forțe trebuie dezvoltate și pregătite din timp de pace pentru a *descuraja* adversarii (Taub, 2015, pp. 1-5). Istoricii care

au evaluat viziunea Trump „America First”, 20 ianuarie 2017 – o doctrină protecționistă de securitate economică națională – au afirmat că este în mod clar atât *o ruptură cu trecutul*, cât și *o continuare* a acestuia. Trump a sfidat cu îndrăzneală normele politicii externe americane, exprimându-și ostilitatea față de acordurile internaționale și diplomație, în general. Orientările *izolaționiste* ale lui Trump, combinate cu considerarea *cooperării internaționale ineficiente*, sunt în contradicție cu *abordarea americană a afacerilor mondiale* din ultimii 70 de ani (Murnane, 2017, pp. 2-7).

Ca orice doctrină de securitate, și doctrina Trump este *un răspuns* la un eveniment, un context, o schimbare majoră la nivel regional sau global și are un *corp teoretic și practic*, care cuprinde: 1. definirea explicită sau tacită a *obiectului de securizat*; 2. *contextul extern/intern* (mediul de securitate) relevant legat de obiectul de securizat și caracterizarea acestuia (*definire, riscuri, vulnerabilități, identificarea inamicului* etc.); 3. *principiile* de acțiune – justificate/explicitate sau nu; și 4. *obiectivele* urmărite prin punerea ei în aplicare (Dungaciu, 2021, pp. 12-14). *Doctrina de securitate Trump 0.1.* a schimbat rolul SUA. Primul mandat al președintelui Trump a fost marcat de politica externă „America First” în acțiune – viziune strategică pentru protejarea poporului american și păstrarea modului de viață, promovarea prosperității, *apărarea păcii prin forță* și dezvoltarea influenței americane în lume. A promovat un echilibru de putere care a favorizat Statele Unite, aliații și partenerii săi (Trump, 2017, p. 1) – rețeaua de alianțe și parteneriate a SUA rămânând coloana vertebrală a securității globale (Pompeo, 2018, p. 1).

Doctrina de securitate „America First” este în concordanță cu principiile și interesele americane, adaptată la provocările cu care se confruntă. Este o strategie de *realism* principal, ghidată de *rezultate*, nu de *ideologie*. Statele Unite vor răspunde la competițiile politice, economice și militare tot mai mari cu care se confruntă în întreaga lume. Consideră că China și Rusia contestă puterea, influența și interesele americane. Definește cele *patru interese naționale vitale*: 1. *apărarea poporului american, patria și modul de viață american*; 2. *promovarea prosperității americane*; 3. *menținerea păcii prin putere*; și 4. *promovarea influenței americane în lume*. În corpul teoretic și practic al Doctrinei de securitate se detaliază explicit acțiunile



Doctrina de securitate „America First” este în concordanță cu principiile și interesele americane, adaptată la provocările cu care se confruntă. Este o strategie de realism principal, ghidată de rezultate, nu de ideologie.



„Securitatea economică este securitate națională” este susținut de următoarele acțiuni: revitalizarea economiei interne; promovarea relațiilor economice libere, corecte și reciproce; a fi lider în cercetare, tehnologie, invenție și inovație; promovarea și apărarea bazei de inovare a securității naționale a SUA; și sprijinul dominanței energetice.

pentru îndeplinirea celor *patru interese naționale*, fiecare interes fiind considerat un pilon al doctrinei. La fiecare acțiune sunt menționate activitățile prioritare (Trump, *ib.*, pp.1-2). *Pilonul I: Apărarea poporului american, teritoriul național și modul de viață american* este susținut de următoarele acțiuni: securizarea granițelor și teritoriului SUA; apărarea împotriva armelor de distrugere în masă; combaterea amenințărilor biologice și pandemiilor; consolidarea politicii de control al frontierei și a imigrației; urmărirea amenințărilor la sursa lor; învingerea teroriștilor jihadiști; destructurarea organizațiilor infracționale transnaționale; menținerea în siguranță a Americii în epoca cibernetică; și promovarea rezilienței americane (*ib.*, pp. 7-14). *Pilonul II: Promovarea prosperității americane – „Securitatea economică este securitate națională”* este susținut de următoarele acțiuni: revitalizarea economiei interne; promovarea relațiilor economice libere, corecte și reciproce; a fi lider în cercetare, tehnologie, invenție și inovație; promovarea și apărarea bazei de inovare a securității naționale a SUA; și sprijinul dominanței energetice (*ib.*, pp. 17-22). *Pilonul III: Apărarea păcii prin forță* este susținut de următoarele acțiuni: intensificarea avantajelor competitive ale Americii; reînnoirea capacităților: militare, baza industrială de apărare, forțele nucleare, spațiu, spațiu cibernetic, informații; diplomația și gestionarea eficientă a afacerilor statului: diplomație competitivă, instrumente de diplomație economică, gestionarea eficientă a informațiilor. O *continuitate* esențială în istorie este *disputa pentru putere*. Perioada de timp actuală nu este diferită. Sunt trei seturi principale de *competitori*: puterile revizioniste *China* și *Rusia*; statele care amenință stabilitatea globală, *Iran* și *Coreea de Nord* și *organizațiile* ce reprezintă *amenințări transnaționale*, în special grupurile teroriste jihadiste. Deși diferiți în natură și anvergură, acești rivali sunt angajați într-o competiție generală, în zonele *politice, economice și militare* și folosesc tehnologie și informații pentru a accelera aceste competiții în vederea schimbării echilibrului regional de putere în favoarea lor. Aceste *competiții* fundamental politice sunt între cei care favorizează *sistemele represive* și cei care favorizează *societatea liberă* (*ib.*, pp. 25-34). *Pilonul IV: Promovarea influenței americane* este susținut de următoarele acțiuni: încurajarea partenerilor aspiranți; obținerea de rezultate mai bune în forumurile multilaterale; și apărarea valorilor americane (*ib.*, pp. 37-41).

Strategia într-un context regional: SUA vor acționa în vederea menținerii echilibrului regional al puterii, astfel încât să nu se schimbe în detrimentul intereselor sale și pentru apărarea acestora oriunde pe glob pentru a-și menține securitatea. Piețele, materiile prime, liniile de aprovizionare și capitalul uman sunt situate în sau își schimbă locul, poziția sau starea, între regiunile cheie ale lumii: regiunea Indo-Pacifcă; Europa; Orientul Mijlociu; Asia de Sud și Centrală; Emisfera occidentală și African (Ib., pp. 45-55).

Trump a evitat noi războaie și operații costisitoare nesfârșite de contra-insurgență, iar președinția sa a fost prima de la cea a lui Jimmy Carter în care Statele Unite *nu au intrat într-un nou război și nici nu au extins un conflict existent*, dar au executat o intervenție aeriană limitată, dar eficientă, asupra Siriei, în 2017, ca răspuns la folosirea armelor chimice împotriva propriului popor de regimul lui Bashar al-Assad. Trump a încheiat, de asemenea, un război cu o rară victorie a SUA, distrugând Statul Islamic. În contrast cu mandatul lui Carter, în mandatul Trump, adversarii SUA *nu au exploatat* predilecția SUA pentru pace. În administrația Trump, Rusia nu a continuat invazia Ucrainei din 2014, Iranul nu a atacat direct Israelul, iar Coreea de Nord a încetat să testeze arme nucleare ca rezultat al acțiunilor diplomatice asociate cu descurajarea militară. China a menținut o postură agresivă în timpul mandatului lui Trump, dar conducerea sa a înțeles că nu poate depăși anumite linii roșii fără costuri inacceptabile. „*America first is not America alone*” este un slogan uzitat adesea de administrația Trump. Președintele Trump recunoaște eficiența alianțelor, coalițiilor și parteneriatelor pentru o politică externă de succes. Politica externă și politica comercială a lui Trump pot fi înțelese ca o reacție la lipsa de eficiență a *internaționalismului neoliberal* sau *globalismului*, așa cum a fost implementat sau utilizat de la începutul anilor 1990 până în 2017. Este posibil ca un următor mandat al lui Trump să constituie o revenire *realismului cu o tentă jacksoniană* (O'Brien, 2024, p. 1).

În *Strategia națională de apărare 2018* (NDS 2018) este prezentat *mediul de securitate și trăsăturile* acestuia care au influențat doctrina de securitate. America s-a confruntat cu o dezordine globală sporită, caracterizată de *declinul* ordinii internaționale libere și deschise, bazate pe reguli de lungă durată – creând un mediu de securitate mai complex și mai volatil decât oricare altul pe care l-a experimentat



SUA vor acționa în vederea menținerii echilibrului regional al puterii, astfel încât să nu se schimbe în detrimentul intereselor sale și pentru apărarea acestora oriunde pe glob pentru a-și menține securitatea.



Alte schimbări ale mediului de securitate ar putea fi considerate: o ordine internațională post-belică, rezilientă, dar slăbită; provocările la adresa avantajului militar al SUA; schimbări și evoluții tehnologice rapide și privind caracterul războiului; amenințările reprezentate de actorii nestatali și capacitățile din ce în ce mai sofisticate la care au acces; teritoriul național nu mai este un sanctuar; „rogue regimes” – state autoritare caută să dezvolte arme de distrugere în masă – nucleare, chimice și biologice.

În memoria recentă, *definit de: 1. provocări deschise evidente din partea adversarilor la adresa ordinii internaționale libere pe care doresc să o modeleze în concordanță cu modelul lor autoritar; 2. repariția unei competiții strategice pe termen lung între puterile revizioniste. Competiția strategică interstatală, nu terorismul, este acum principala preocupare în securitatea națională a SUA. Alte schimbări ale mediului de securitate ar putea fi considerate: a) o ordine internațională post-belică, rezilientă, dar slăbită. Regimuri precum cele din Coreea de Nord și Iran – „rogue regimes” – încearcă să destabilizeze regiunile, sprijinite de puterile revizioniste folosind toate dimensiunile puterii; b) provocările la adresa avantajului militar al SUA; c) schimbări și evoluții tehnologice rapide și privind caracterul războiului; d) amenințările reprezentate de actorii nestatali și capacitățile din ce în ce mai sofisticate la care au acces; e) teritoriul național nu mai este un sanctuar; f) „rogue regimes” – state autoritare caută să dezvolte arme de distrugere în masă – nucleare, chimice și biologice.*

Abordarea strategică a NDS 2018. O competiție strategică pe termen lung necesită integrarea perfectă a mai multor elemente ale puterii naționale – diplomație, informații, economie, finanțe, informații, aplicarea legii, militar și presupune: 1. dezvoltarea unei forțe mai letale; 2. consolidarea alianțelor și atragerea de noi parteneri, coaliții durabile și parteneriate de securitate pe termen lung; 3. reformarea Departamentului Apărării (Pompeo, 2018, pp. 1-4).

Administrația Trump a lăsat moștenire *naționalismul economic, respingerea multilateralismului și punerea sub semnul întrebării a alianțelor. Viitoarea administrație va opera într-un context complet diferit: apariția definitivă a unei lumi multipolare, ascensiunea unor adversari mai puternici, adâncirea polarizării interne și retragerea din multe organizații internaționale.*

TRUMP 2.0 – CONȚINUT, TRĂSĂTURI, ASPECTE CHEIE, IMPLICAȚII PENTRU POLITICA INTERNAȚIONALĂ

Primele semne ale realegerii lui Trump ca președinte au sugerat că va acorda prioritate unei agende comerciale protecționiste, imigrației, retragerii din agenda specifică multilateralismului și implicării în soluționarea conflictelor internaționale, iar politica externă americană va fi din ce în ce mai naționalistă. A doua președinție

Trump marchează un punct de cotitură: considerațiile geopolitice au devenit factori determinanți majori ai comerțului internațional. Într-o lume a interdependenței economice globale, a acceptării globalizării ca o dinamică ireversibilă și a alianțelor militare transatlantice, Trump este hotărât să rescrie regulile jocului (Gomart, 2025, p. 28). A doua Strategie Națională de Securitate (NSS 2025) a lui Trump reprezintă o abatere radicală – atât ca substanță, cât și ca ton față de strategiile anterioare – inclusiv NSS2017. Documentul respectiv, împreună cu Strategia Națională de Apărare (NDS 2026) care o însoțește, a stabilit un nou curs pentru politica externă a SUA, aducând în prim-plan conceptul de *competiție între marile puteri*, cu China și Rusia (Lissner, 2025, pp. 1-10).

Mediul internațional a părut rareori atât de periculos, iar nevoia unei politici externe americane puternice și ferme nu a fost niciodată mai mare. *Posibilitatea unui Al Treilea Război Mondial nu a fost niciodată mai mare.* Din acest motiv, un al doilea mandat al lui Trump, construit pe principiul „*peace through strength*”, va fi binevenit nu doar pentru opinia publică americană, ci și pentru lumea liberă, în general. Fostul consilier al lui Trump pentru securitate națională, Robert O’Brien, prezintă *șapte principii cheie* care vor ghida noua administrație Trump: 1) nu se va argumenta și justifica *promovarea forței americane și a scopului național* (cele mai mari surse de pace și stabilitate în întreaga lume); 2) *respingerea agendei globaliste* care a avut consecințe negative pentru SUA – a favorizat ambițiile Chinei de hegemonie globală, imigrația și a fost în beneficiul *establishmentului* american; 3) *China – cea mai periculoasă amenințare la adresa intereselor SUA* de la URSS încoace. Trump se va opune Chinei în toate aspectele, de la comerț și Taiwan până la revitalizarea și extinderea alianțelor în regiunea Indo-Pacifică; 4) *revenirea la aplicarea de presiuni maxime asupra Iranului*, pentru a opri sprijinul acordat *grupărilor teroriste* din Orientul Mijlociu (Hamas, Hezbollah, Houthi), limitarea influenței și pentru a neutraliza programul său nuclear simultan cu sprijinul pentru Israel, Arabia Saudită și Emiratele Arabe Unite; 5) *o politică dihotomică pentru Europa*, pentru a-l constrânge pe Putin în vederea încheierii războiului din Ucraina și pentru consolidarea NATO; 6) *reconstrucția armatei americane*, inclusiv investițiile în armament de înaltă tehnologie și reforma achizițiilor publice; 7) *dezvoltarea*



*Mediul
internațional
a părut
rareori atât de
periculos, iar
nevoia unei
politici externe
americane
puternice și
ferme nu a fost
niciodată mai
mare.*



NSS 2025, împreună cu NDS 2026, definesc caracteristicile unui efort strategic semnificativ, stabilesc priorități, identifică cele mai grave amenințări și repartizează resursele în consecință, corelând scopurile, căile și mijloacele într-un mod realist.

de legături mai puternice cu democrațiile orientate spre piața liberă din întreaga lume (Herman, 2024, pp. 1-7).

Noua Strategie de Securitate Națională 2025, mult așteptată, prezintă o viziune care încearcă să reconcilieze dominația globală a SUA, dar cuprinde și anumite retrageri ale SUA din unele acțiuni specifice rolului de *lider global al Americii* de decenii. *Linia unică* din strategie –care, în diferite momente, promovează și, în același timp, critică intervenționismul – promovează ambițiile SUA. Noua strategie de securitate națională a lui Trump, ca și cea din primul mandat, promovează viziunea „*America first*” (Iyengar, 2024, pp. 1-3). NSS 2025, ca și NSS 2017, respectă structura generală a unei doctrine de securitate. NSS 2025, împreună cu NDS 2026, definesc caracteristicile unui efort strategic semnificativ, stabilesc priorități, identifică cele mai grave amenințări și repartizează resursele în consecință, corelând scopurile, căile și mijloacele într-un mod realist (Bowman, 2026, pp. 1-3). În *preambulul Strategiei de Securitate Națională a Statelor Unite ale Americii* (25 noiembrie 2025) (NSS 2025), este prezentat un bilanț al administrației, punctând realizările emblematiche ale viziunii „*America First*”. Numește Strategia „*o foaie de parcurs pentru a asigura că America rămâne cea mai mare și mai de succes națiune din istoria omenirii și patria libertății pe pământ*”. (Trump, 2025, pp. i-ii). *Corpul teoretic și practic al Doctrinei de securitate Trump 2.0* are următorul cuprins:

I. *Introducere – ce este strategia americană? I.1. Cum a luat-o razna „strategia” americană, unde se explică „ce încercăm să facem și de ce”.* Pentru prima dată este definită *Strategia „o strategie”, un plan concret și realist care explică legătura esențială dintre scopuri și mijloace*: pornește de la o *evaluare precisă* a ceea ce se dorește și a *instrumentelor disponibile* sau care pot fi create în mod realist pentru a obține rezultatele dorite și este precizat *scopul politicii externe este protejarea intereselor naționale fundamentale*. Face o radiografie scurtă a doctrinelor predecesorilor săi, evidențiindu-le anumite puncte slabe în contrast cu viabilitatea doctrinei administrației sale. *I.2. Corecția necesară și binevenită a președintelui Trump.* Aici este stipulat că Statele Unite vor *continua* calea *Doctrinei Trump 1.0*, aceasta fiind *scopul principal* al celei de-a doua administrații. În final, a nominalizat *întrebările* la care trebuie să răspundă actuala *Strategie*

de Securitate Națională: 1) *Ce ar trebui să își dorească Statele Unite?* 2) *Care sunt mijloacele noastre disponibile pentru a obține acest lucru?* și 3) *Cum se pot conecta scopurile și mijloacele într-o Strategie de Securitate Națională viabilă?* Fiecare dintre aceste întrebări este titlul unui capitol (Trump, 2025, pp. 1-3).

II. *Ce ar trebui să își dorească Statele Unite?* II.1. *Ce ne dorim în general?* Aici, pentru promovarea *intereselor*, sunt enumerate următoarele necesități: *supraviețuirea și siguranța; protejarea țării, poporului și teritoriului; controlul asupra granițelor; infrastructură rezistentă; crearea celei mai puternice, letale și avansate tehnologic armate din lume; menținerea celei mai robuste, credibile și moderne forțe de descurajare nucleară și apărarea antirachetă din lume; economia – cea mai puternică, dinamică, inovatoare și cea mai avansată din lume; baza industrială – prioritatea absolută a politicii economice naționale; sector energetic – robust, productiv și inovator; menținerea primordialității în domeniul cercetării științifice și tehnologic; menținerea primordialității „puterii soft”; și restaurarea și revigorarea sănătății spirituale și culturale americane.*

II.2. *Ce vrem în și de la lume?* *Politica externă* este centrul de interes al strategiei și se reafirmă *Doctrina Monroe*. *Interesele naționale vitale și fundamentale* ale Americii în materie de *politică externă* sunt următoarele: a). *emisferă vestică stabilă, bine guvernată, deschisă să coopereze, liberă de incursiuni străine ostile sau de deținere a activelor cheie și care să susțină lanțurile de aprovizionare critice și accesul continuu la locații strategice cheie.* În concluzie, se va afirma și aplica „*Corolarul Trump*” la *Doctrina Monroe*; b). *oprirea și inversarea daunelor provocate economiei americane;* c). *sprijinul aliaților în păstrarea libertății și securității Europei;* d). *interzicerea unei puteri adverse să domine Orientul Mijlociu; și e). garantarea că tehnologia și standardele americane, în special în domeniul inteligenței artificiale, biotehnologiei și calculului cuantic, propulsează lumea* (Trump, 2025, pp. 3-6).

III. *Care sunt mijloacele disponibile ale americii pentru a obține ceea ce își dorește?* America are la dispoziție următoarele active, resurse și avantaje de top la nivel mondial în scopul consolidării puterii și preeminenței Americii: *sistem politic agil; cea mai mare și mai inovatoare economie din lume; cel mai important sistem financiar și piețe de capital din lume; cel mai avansat, mai inovator și mai profitabil*



Strategia stabilește următoarele priorități: dreptul inalienabil al oricărei țări pentru a-și elabora și implementa politica de imigrație; protecția drepturilor și libertăților fundamentale; divizarea sarcinilor și repartizarea responsabilităților privind apărarea colectivă; obținerea sprijinului prin pace; securitatea economică; reindustrializare, revitalizarea bazei industriale de apărare, dominație energetică și menținerea și creșterea dominației sectorului financiar al Americii.

sector tehnologic din lume; cea mai puternică și capabilă armată din lume; o rețea largă de alianțe în regiuni cheie; o geografie de invidiat; o „putere soft” și o influență culturală de neegalat; și curajul, voința și patriotismul poporului american (Ib., pp. 6-8).

IV. Strategia. IV. 1. Principii. Politica externă a președintelui Trump este pragmatică fără a fi „pragmatistă”, realistă fără a fi „realistică”, principială fără a fi „idealistă”, puternică fără a fi „bellică” și reținută fără a fi „compasivă”. Nu este ancorată în ideologia politică tradițională. Este motivată mai presus de toate de ceea ce funcționează pentru America sau, în două cuvinte, „America First”. Oprirea conflictelor regionale înainte ca acestea să se transforme în războaie globale este o prioritate pentru această administrație. Președintele Trump a demonstrat, prin dovezi sau argumente, că politicile americane externe, de apărare și de informații trebuie să fie ghidate de următoarele principii de bază: definirea clară a interesului național; pacea prin forță, forța este cel mai bun factor de descurajare; predispoziție către non-intervenționism; realism flexibil; primatul națiunilor – unitatea politică fundamentală a lumii este și va rămâne statul-națiune; suveranitate și respect – Statele Unite își vor proteja fără scuze propria suveranitate; echilibrul de putere – Statele Unite nu pot permite ca nicio națiune să devină atât de dominantă încât să-i amenințe interesele; muncitori pro-americani; echitate; și competență și merit. În subcapitolul IV. 2. Priorități, Strategia stabilește următoarele priorități: dreptul inalienabil al oricărei țări pentru a-și elabora și implementa politica de imigrație; protecția drepturilor și libertăților fundamentale care nu trebuie niciodată încălcate; divizarea sarcinilor și repartizarea responsabilităților privind apărarea colectivă către aliații din fiecare regiune; obținerea sprijinului prin pace; securitatea economică – fundamentală pentru securitatea națională, prin: comerț echilibrat, asigurarea accesului la lanțurile de aprovizionare și materialele critice; reindustrializare, revitalizarea bazei industriale de apărare, dominație energetică și menținerea și creșterea dominației sectorului financiar al Americii (Ib., pp. 6-15). În subcapitolul IV.3. Regiunile, Strategia selectează regiunile care sunt relevante pentru protejarea intereselor naționale fundamentale ale Americii. Prima regiune care atrage atenția susținută a SUA este „Emisfera vestică: „Corolarul Trump” la Doctrina Monroe”, o restaurare bazată pe bun

simț și robustă a puterii și priorităților americane, în concordanță cu interesele de securitate americane. Obiectivele pentru emisfera vestică pot fi rezumate ca „Reactivare și extindere”. Reactivare – prin recrutarea unor campioni regionali (aliniați principiilor și strategiei americane) care pot contribui la edificarea unei stabilități tolerabile în regiune și Extindere – consolidarea parteneriatelor cu țările cu care America are în prezent relații puternice concomitent cu extinderea rețelei în regiune. Statele Unite trebuie să fie preeminente în emisfera vestică, ca o condiție a securității și prosperității, condiție care permite manifestarea cu încredere și fermitate unde și când este nevoie în regiune. Descrie hotărârea de a se asigura că Emisfera vestică nu este manipulată și dominată de China. Conținutul „Corolarului Trump” a fost prezentat la capitolul 1. (Ib., pp. 15-19). A doua regiune prezentată este „Asia: victorie în viitorul economic, prevenirea confruntării militare”, în care se evidențiază abordările inadecvate ale fostelor administrații față de China. America, valorificând atuurile extraordinare, va construi și consolida alianțe și parteneriatele în regiunea Indo-Pacifică – piatra de temelie a securității și prosperității. Principalele direcții de acțiune vor fi: Conducerea dintr-o poziție de forță; Economia: Miza supremă. Statele Unite trebuie: să își protejeze și să își apere economia și poporul de orice pericol din orice țară sau sursă și colaborarea cu aliații și partenerii – India, Australia, Japonia, Coreea de Sud –, pentru a-și menține poziția privilegiată în economia mondială; și descurajarea amenințărilor militare. Diplomația „America First” urmărește reechilibrarea relațiilor comerciale globale și descurajarea amenințărilor militare. Pe termen lung, menținerea supremației economice și tehnologice americane este cea mai sigură modalitate de a descuraja și preveni un conflict militar la scară largă. Taiwanul oferă acces direct la al doilea Lanț de Insule (Japonia, Insulele Mariene de Nord, Palau, Indonezia) și împarte Asia de Nord-Est și de Sud-Est în două teatre distincte. Descurajarea unui conflict privind Taiwanul, în mod preferabil prin menținerea unei superiorități militare, este o prioritate – un limbaj ferm și direct. SUA vor construi o armată capabilă să interzică agresiunea oriunde în Primul Lanț de Insule (Japonia, Taiwan, Filipine, Brunei) sau controlul Mării Chinei de Sud – o provocare de securitate conexă. Cooperare puternică cu India, Japonia, Coreea de Sud pentru a proteja Primul Lanț de Insule. De asemenea,



Diplomația „America First” urmărește reechilibrarea relațiilor comerciale globale și descurajarea amenințărilor militare. Pe termen lung, menținerea supremației economice și tehnologice americane.



Gestionarea relațiilor europene cu Rusia va necesita un angajament diplomatic semnificativ al SUA, atât pentru a restabili condițiile de stabilitate strategică pe întreg teritoriul eurasiatic, cât și pentru a atenua riscul unui conflict între Rusia și statele europene.

va consolida prezența militară în Pacificul de Vest, cooperând cu Taiwanul și Australia (Ib., pp. 19-25). A treia regiune care contează – Europa – este menționată în Strategie „Promovarea măreției europene”, unde se evidențiază principalele probleme cu care se confruntă Europa: cheltuieli militare insuficiente și stagnare economică (*libertatea politică și suveranitatea, politicile de migrațiune, libertatea de exprimare și opoziția politică, rata natalității și identitatea națională și încrederea în sine*). Gestionarea relațiilor europene cu Rusia va necesita un angajament diplomatic semnificativ al SUA, atât pentru a restabili condițiile de stabilitate strategică pe întreg teritoriul eurasiatic, cât și pentru a atenua riscul unui conflict între Rusia și statele europene. Războiul din Ucraina a avut efectul pervers de a crește dependențele externe ale Europei, în special ale Germaniei. Scopul SUA ar trebui să fie sprijinul Europei să își corecteze traiectoria actuală (Ib., pp. 25-27). A patra regiune tratată în Strategie este Orientul Mijlociu: Transferarea poverilor, construirea păcii – începe cu prezentarea motivelor pentru care a fost prioritarizat în trecut (furnizor de energie, teatru principal al competiției dintre superputeriși locul multor conflicte care amenințau să se extindă). Astăzi, cel puțin două dintre aceste dinamici nu mai sunt valabile: aprovizionarea cu energie și competiția dintre superputeri. Conflictul rămâne cea mai problematică dinamică a Orientului Mijlociu, cu toate că regiunea nu mai reprezintă, în aceeași măsură ca în trecut, o sursă de tensiuni permanente și un potențial declanșator iminent de evenimente cu consecințe catastrofale globale. Ultima regiune menționată este Africa. Regiunea este importantă pentru dezvoltarea de parteneriate, ameliorarea conflictelor, valorificarea resurselor naturaleși promovarea de relații comerciale reciproc avantajoase (Ib., pp. 27-29).

În primul an, a avut rezultate remarcabile în următoarele domenii: securizarea granițelor Americii și punerea americanilor pe primul loc; siguranța comunităților; reconstruirea unei economii pentru americani și susținerea industriei americane; stimularea inovației, cercetării și tehnologiei americane; reafirmarea conducerii americane pe scena mondială; construirea modernizate armatei; guvernare în serviciul oamenilor; dominanță energetică (The White House, 2026, pp. 1-30).

TRUMP 1.0 , TRUMP 2.0 – SCHIMBĂRI RADICALE, SCHIMBĂRI MODERATE, CONTINUITĂȚI ȘI OMISIUNI

„Continuitatea” nu este același lucru cu „inerția”. Inerția rezistă și întârzie schimbarea. Continuitatea principiilor, însă, consolidează orice tranziție (Bishop, 2015, p. 1). Administrația Trump și-a prezentat noile documente strategice NSS 2025 (*Trump II*), NDS 2026 (*Trump II*) (al doilea document de politici) ca o *întrerupere* față de cele din primul mandat. Nu se mai regăsesc Rusia, Europa și schimbările climatice ca elemente care să necesite o evaluare precisă sau un răspuns relevant din partea SUA, dar sunt incluse securitatea emisferică și transferul sarcinilor către aliați. Multe schimbări sunt, într-adevăr, substanțiale, chiar *radicale*, iar altele sunt mai *moderate*, existând și o oarecare *continuitate* cu documentele strategice anterioare (Cancian, 2026, pp. 1-10). NSS 2025, împreună cu NDS 2026, stabilesc *viziunea asupra lumii* a celei de-a doua administrații Trump, obiectivele politice și ipoteza privind modul de îndeplinire a acestora.

Schimbări radicale: Securitatea internă și emisfera vestică sunt ridicate la rangul de prioritate absolută. Accentul pus pe emisfera vestică este, probabil, cea mai mare schimbare din document, așa cum s-a întâmplat și în 1987, 1990 și 2006, prezența sporită în Caraibe nu este o creștere *temporară*, ci o caracteristică *permanentă*, iar forțele vor proveni din teatre de operații cu prioritate mai mică, cum ar fi Europa și Orientul Mijlociu (Lissner, 2025, pp. 8-10). Europa este predată europenilor pentru a o apăra, cu sprijinul Statelor Unite. Strategia nu vede *China*, *Rusia* sau *Coreea de Nord* ca factori relevanți care să determine plasarea acestora în centrul strategiei americane (Cancian, p. 1). În Trump 1.0, China era *principalul obiectiv* atât pentru securitatea națională, cât și pentru obiectivele comerciale ale administrației, adoptând o politică mai competitivă și dură față de China. Trump 2.0 a adoptat o linie mai blândă și nu se mai repartizează aceeași importanță datorită efectelor din primul mandat și mediului de securitate care este foarte diferit. Limbajul despre regiunea Indo-Pacifcă, China, Asia și Taiwan nu este despre izolare sau retragere. Amenințările Chinei la adresa Taiwanului reprezintă și o *amenințare* la adresa intereselor SUA și un afront la adresa oricui se află în Biroul Oval. Atacul SUA împotriva programului nuclear iranian și acțiunea din Venezuela sunt, în general, foarte utile pentru credibilitatea angajamentelor SUA în întreaga lume. Robert O’Brien consideră



„Continuitatea”
nu este același
lucru cu
„inerția”. Inerția
rezistă și întârzie
schimbarea.
Continuitatea
principiilor, însă,
consolidează
orice tranziție.



Coreea de Nord este văzută ca o amenințare, dar, în principal, pentru Coreea de Sud și Japonia, SUA evaluează doar capacitățile de rachete care pot lovi teritoriul american.

că Trump este un „*Kissinger invers*” și că încearcă să despartă Rusia de China și să-l detașeze pe Xi de Putin (Feith, 2026, pp. 1, 11, 21, 22).

NSS 2025 nu face nicio referire expresă la *competiția dintre marile puteri*. Adoptă un ton considerabil mai conciliant față de competitori, încadrând provocarea drept „*gestionarea relațiilor europene cu Rusia*” și lucrând la „*reechilibrarea relației economice a Americii cu China*”. Implicația este că Statele Unite sunt mai puțin concentrate pe *competiția strategică* și mai deschise către *sferele de influență*. NSS 2025 se concentrează în mod covârșitor pe emisfera vestică, comerț, imigrație și alte probleme apropiate de casă (Anderson, 2025, pp. 1-2). Se va afirma și aplica „*Corolarul Trump*” la *Doctrina Monroe*. NDS 2026 critică aliații pentru reducerea cheltuielilor pentru apărare și investiție. NDS 2026 oferă o evaluare dublă a Rusiei: o *amenințare continuă*, dar slăbită, la adresa frontului estic al NATO și o țară al cărei *arsenal nuclear* reprezintă o amenințare pentru teritoriul SUA. Rusia nu mai este considerată un *rival geopolitic principal*, așa cum a fost în prima administrație, ci a trecut de la statutul de „*puterea revizionistă*”, în 2018, a statutul de „*o amenințare persistentă, dar gestionabilă, pentru membrii estici ai NATO*”, în 2026 (Hegseth, 2026, pp. 1-15). Era competiției marilor puteri cu China și Rusia, din NSS 2017 (*Trump I*) a luat sfârșit în NSS 2025, în detrimentul priorităților interne. NSS 2025 arată clar că economia este „*miza supremă*”, geopoliticii revenindu-i un rol secundar în ceea ce privește China, care nu mai este încadrată ca o *provocare sistemică*, cu o viziune a ordinii mondiale incompatibilă cu interesele SUA și este considerată, în primul rând, un *competitor economic*. NSS 2017 a evidențiat Iranul și Coreea de Nord ca amenințări de *rangul doi*; NSS 2025 nu menționează deloc Coreea de Nord și minimizează pericolul reprezentat de Iran. NSS 2025 afirmă că politica externă a SUA se va concentra, în mare măsură, pe limitarea a *trei amenințări: migrația în masă, crima organizată și „incursiunea străină ostilă”*. NSS 2025 sugerează o abordare „*civilizațională*” ca principală *lentilă* prin care își analizează relația cu Europa (Lissner, 2025, pp. 2-8, 10).

Modificări moderate: Apărarea antirachetă se extinde odată cu noul concept „*Golden Dome*”. Coreea de Nord este văzută ca o amenințare, dar, în principal, pentru Coreea de Sud și Japonia, SUA evaluează doar capacitățile de rachete care pot lovi teritoriul american.

Trecerea este de la abordarea „*concorează, descurajează și câștigă*”, cu prioritatea „*competiția dintre marile puteri*”, la abordarea „*America First*”, cu prioritatea „*securitatea națională și emisferică*”. A doua administrație Trump este mai puțin *conflictuală*, concentrându-se pe descurajare și „*peace through strength*”. Terorismul global, în NDS 2018 (*Trump I*), este o „*afecțiune persistentă*”, dar nu mai este o „*preocupare principală*”, iar în NDS 2026 (*Trump II*), organizațiile teroriste, „*grav degradate... continuă să se adapteze și reprezintă o amenințare credibilă*”. (Park, 2026, pp. 2, 5,11-13). NSS 2025 pune un accent mai mare pe Taiwan decât în NSS 2017 și pe descurajarea agresiunii chineze împotriva insulei, menținând capacități de a învinge agresiunea oriunde în *Primul Lanț de Insule* – o prioritate – și este folosit un limbaj destul de dur (Lissner, p.10).

Printre acțiunile ce conduc către o *schimbare* în sensul celor prezentate mai pot fi menționate: reconsiderarea valorii anumitor aliați, în special cei din Europa, și „*tranzacționalizarea*” acestor relații; diminuarea susținerii acordurilor comerciale regionale sau multilaterale și a Organizației Mondiale a Comerțului; indiferență selectivă față de promovarea valorilor universale; preferință pentru *hard power*, în special puterea militară în detrimentul *soft power*. Trump a pus accentul pe viziunea „*America First*” și pe conceptul de *suveranitate națională*, a redus finanțarea programelor de *asistență externă* ale SUA, a dispus retragerea SUA din mai multe acorduri: comerciale, privind clima, cu Iranul, migrația, cooperarea cu Curtea Penală Internațională sau Protocolul opțional privind soluționarea obligatorie a litigiilor la Convenția de la Viena privind relațiile diplomatice. A avut aprecieri critice privind valoarea aliaților; a manifestat o aparentă reticență de a critica Rusia și o aparentă determinare de a îmbunătăți relațiile cu Rusia, în ciuda unor acțiuni controversate ale acesteia; a realizat o dezangajare a SUA în conflictul din Siria și acceptarea Rusiei ca intermediar major în situația siriană și în Orientul Mijlociu, în general; absența de la anumite forumuri în domeniul drepturilor omului asociate cu *declarații inconsistente* în sprijinul democrației și al drepturilor omului sau împotriva practicilor guvernelor autoritare și iliberale; retragerea SUA din Consiliul pentru Drepturile Omului al Națiunilor Unite (O’Rourke, 2019, pp. 1-5).

Continuitate – consecvență: A doua administrație Trump menține poziția conform căreia China, menționată în strategie de 21 de ori, este



Trecerea este de la abordarea „concorează, descurajează și câștigă”, cu prioritatea „competiția dintre marile puteri”, la abordarea „America First”, cu prioritatea „securitatea națională și emisferică”.



A doua administrație Trump menține poziția conform căreia China, menționată în strategie de 21 de ori, este o putere militară și economică formidabilă, „a doua cea mai puternică țară din lume”.

o putere militară și economică formidabilă, „a doua cea mai puternică țară din lume”, iar în NDS 2018, China este o „putere revizionistă” și „competitor strategic” (Cancian, 2026, p. 1, 11). Printre acțiunile ce conduc către *mai puține schimbări și mai multă continuitate* pot fi menționate: NSS 2017 evidențiază competiția cu China și Rusia și un sprijin puternic pentru alianțele SUA; NDS 2018 cuprinde o perspectivă asupra rolului SUA în lume, în general consistentă cu rolul SUA din ultimii 70 de ani; Strategia antiteroristă din octombrie 2018 poate fi considerată, în mare măsură, în concordanță cu strategiile antiteroriste ale administrațiilor anterioare; continuarea operațiilor militare americane în Afganistan și în Orientul Mijlociu; declarații ale unor înalți oficiali americani care reafirmă sprijinul SUA pentru NATO; perfecționarea capacităților militare ale SUA în Europa pentru descurajarea unei potențiale agresiuni rusești în Europa; încurajarea aliaților NATO să cheltuiască mai mult pentru apărare; implementarea unor sancțiuni suplimentare împotriva Rusiei ca răspuns la acțiunile acesteia; politica mai agresivă, ostilă față de China și programe de asistență pentru contracararea influenței în Africa, Asia și cele două Americi; promovarea conceptului unei regiuni indo-pacifice libere și deschise (O’Rourke, pp. 8-10).

NSS 2025 consideră China o problemă gravă și continuă, care face eforturi de a domina regiunea Indo-Pacifcă și reprezintă o provocare tehnologică. SUA doresc să păstreze spațiul de negociere cu China, cu toate că China reprezintă un obstacol în calea atingerii majorității obiectivelor sale. O temă care se regăsește în tot documentul este dorința de stabilitate și menținerea deschisă aliniile de comunicare, dar nu cu prețul subminării intereselor americane (Schadlow, 2025, pp.1-2). NSS 2025 prevede menținerea regiunii Indo-Pacifcă liberă și deschisă. Continuă cu fermitate sprijinul consistent de lungă durată acordat Taiwanului și descurajarea unui conflict privind Taiwanul și pentru contracararea Chinei, ceea ce înseamnă că SUA *nu susțin nicio modificare unilaterală* a statu-quoului în Strâmtoarea Taiwan (Cancian, 2026, p.1). NSS 2025 nu vede Orientul Mijlociu ca un punct central al politicii SUA – poziția susținută de Trump în timpul celor trei campanii ale sale pentru președinție –, ci ca pe un teatru de operații cu potențial redus, dar Iranul și terorismul continuând să atragă atenția. În NDS 2026 se menține conceptul de *două conflicte* din ultimele decenii – referință durabilă pentru factorii de decizie, dar *transferă* al doilea

conflict în responsabilitatea aliaților și nu vede un conflict convențional cu Rusia sau Coreea de Nord. Raportul „*Bottom-Up Review*” din 1993 a introdus conceptul „*cu două războaie*”, dimensionând forțele armate pentru a „*lupta și a câștiga două conflicte regionale majore... simultan*” (Cancian, pp.17- 18).

NDS 2026, în privința *conflictelor simultane*, recunoaște „*problema simultaneității*” și necesitatea „*de a fi pregătiți pentru posibilitatea ca unul sau mai mulți potențiali adversari să acționeze împreună într-un mod coordonat sau oportunist în mai multe teatre de operații*”. NDS 2026 continuă abordarea conflictului de tipul „*unul plus*”, dar cu o adaptare: responsabilitatea pentru al doilea conflict va fi transferată aliaților SUA. Astfel, dacă Statele Unite sunt implicate într-un conflict cu China, apărarea Europei împotriva oricărei agresiuni rusești va fi responsabilitatea europenilor. Prevenirea înarmării Iranului cu arme nucleare a fost un obiectiv de politică externă pentru mai multe administrații, începând cu revoluția din 1979. La fel, administrațiile au considerat Coreea de Nord o amenințare încă de la începutul războiului din Coreea, în 1950. NDS 2026 consideră esențială modernizarea bazei industriale, perfecționarea mijloacelor nucleare și apărarea antirachetă, invocând un „*peisaj nuclear global în schimbare*”, marcat de un arsenal rusesc imens, expansiunea chineză, ambițiile iraniene și capacitatea tot mai mare a Coreei de Nord. *Structura și postura forțelor*: prioritatea acordată apărării naționale și emisferei vestice, în NDS 2026, va determina modificarea amplasării forțelor militare americane – de exemplu, stabilirea unei prezențe pe termen lung în Caraibe, extinderea bazelor în Groenlanda și, eventual, o prezență permanentă în Panama (Cancian, pp. 13-17).

Omisuni: Absența diversității, echității, incluziunii și a schimbărilor climatice era de așteptat. Surprinzătoare sunt omiterea oricărei mențiuni despre forța formată exclusiv din voluntari sau despre Departamentul pentru Eficiență Guvernamentală (Ib., p. 2).

CONCLUZII

Intensificarea și diversificarea competiției SUA cu China și Federația Rusă în ultimul deceniu, frecvent intitulată *competiție între marile puteri* sau *competiție strategică*, au generat schimbări profunde sau de accent în doctrinele de securitate ale administrației Trump, cu implicații asupra politicii externe, mării strategii, geopoliticii,



NDS 2026 consideră esențială modernizarea bazei industriale, perfecționarea mijloacelor nucleare și apărarea antirachetă, invocând un „peisaj nuclear global în schimbare”, marcat de un arsenal rusesc imens, expansiunea chineză, ambițiile iraniene și capacitatea tot mai mare a Coreei de Nord.



Abordarea președintelui Trump față de implicarea SUA în afacerile mondiale și ordinea mondială americană stabilită de președintele Woodrow Wilson la sfârșitul Primului Război Mondial, pe care președinții americani au urmat-o într-un fel sau altul, este diferită, evidențiind o accelerare mult mai drastică de retragere din poziția istorică a SUA de superputere globală cheie, cu toate că, în NDS 2026, este menționată preeminența Americii.

diplomației, comerțului și finanțelor, energiei și asistenței externe și, în ultimă instanță, asupra ordinii globale.

Abordarea președintelui Trump față de *implicarea* SUA în afacerile mondiale și *ordinea mondială americană* stabilită de președintele Woodrow Wilson la sfârșitul Primului Război Mondial, pe care președinții americani au urmat-o într-un fel sau altul, este diferită, evidențiind o accelerare mult mai drastică de retragere din poziția istorică a SUA de superputere globală cheie, cu toate că, în NDS 2026, este menționată *preeminența Americii*. Protecționismul comercial al lui Donald Trump este distinctiv și diferit de ce a fost până acum în diplomația economică multilaterală sau în politicile comerciale anterioare ale altor țări.

În perioada de după Războiul Rece, America, ca *singură superputere*, a avut la dispoziție două opțiuni pentru menținerea statutului de lider global: fie *confruntarea directă* cu puterea în ascensiune, fie *evitarea adversarilor*, fiecare cu propriile avantaje și dezavantaje. Donald Trump nu își propune o confruntare cu China, dar istoricul acțiunilor sale argumentează că, dacă situația evoluează și ajunge într-un anumit punct care nu permite dezvoltarea de opțiuni fără folosirea forței și avantajoase în același timp pentru interesele SUA, acesta *nu va ezita* să acționeze militar împotriva Chinei.

BIBLIOGRAFIE:

1. Anderson, S. (2025). *Breaking down Trump's 2025 National Security Strategy*, Brookings, pp. 1-20, <https://www.brookings.edu/articles/breaking-down-trumps-2025-national-security-strategy/>, accesat la 15 martie 2026.
2. Barrett, C. (2026). *Monroe to Donroe: A 'dead' doctrine's revival for current operations*, în *Military Times*, pp. 5-7, https://www.militarytimes.com/veterans/military-history/2026/01/05/monroe-to-donroe-a-dead-doctrines-revival-for-current-operations/?utm_source=sailthru&utm_medium=email&utm_campaign=dfn-dnr, accesat la 15 martie 2026.
3. Bishop, D. (2015). *Public Diplomacy: Time to Debate Change, Continuity, and Doctrine*, *American Diplomacy*, p. 1, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2015/02/public-diplomacy-time-to-debate-change-continuity-and-doctrine/>, accesat la 22 februarie 2026.
4. Bowman, B. (2026). *What Trump's National Defense Strategy Gets Right – and Wrong*, *Real Clear*, pp. 1-3, https://www.realcleardefense.com/articles/2026/01/29/what_trumps_national_defense_strategy_gets_right__and_wrong_1161583.html, accesat la 5 martie 2026.

5. Cancian, M., Park, C.H. (2026). *The 2026 National Defense Strategy by the Numbers Radical Changes, Moderate Changes, and Some Continuities*, Center for Strategic and International Studies, pp. 1-10, https://csis-website-prod.s3.amazonaws.com/s3fs-public/2026-01/260127_Cancian_Defense_Strategy.pdf?VersionId=WzP08q28PbYuNbaOY7imptsQLOGSodxU, accesat la 1 februarie 2026.
6. Colin, D. (2019). *Age of Iron. On Conservative Nationalism*. New York: Oxford University Press, pp.1, 8-38, <https://www.slideshare.net/slideshow/age-of-iron-on-conservative-nationalism-colin-dueck/280985987#9>, accesat la 15 martie 2026.
7. Dungaci, D., Dumitrescu, L. (2021). *O enciclopedie a doctrinelor de securitate*. București: Editura Institutului de Științe Politice și Relații Internaționale „Ion I. C. Brătianu”, pp. 12 -14, 241, 244-245.
8. Feith, D. (2026). *Trump 1.0 vs Trump 2.0 and China*, The Wire China, pp. 1-2, 11-20, <https://www.hudson.org/foreign-policy/trump-10-vs-trump-20-china-david-feith>, accesat la 15 martie 2026.
9. Flockhart, T. (2026). *The arrival of the multi order world and its geopolitical implications*, The British Academy, pp. 1-3, https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/6073/The_arrival_of_the_multi-order_world_and_its_geopolitical_implications.pdf, accesat la 15 martie 2026.
10. Freeman, C. (2017). *Reimagining Great Power Relations: Reimagining the International Environment*, American Diplomacy, pp. 1-12, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2017/04/reimagining-great-power-relations-reimagining-the-international-environment-part-1/>, accesat la 22 februarie 2026.
11. Hegseth, P. (2026). *2026 National Defense Strategy, restoring peace through strength for a new golden age of America*, Department of War, pp. 1-15, 18-23, <https://media.defense.gov/2026/Jan/23/2003864773/-1/-1/0/2026-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY.PDF>, accesat la 22 februarie 2026.
12. Herman, A. (2024). *Will Donald Trump Restore “Peace through Strength”?*, Hudson, pp. 1-5, <https://www.hudson.org/politics-government/will-donald-trump-restore-peace-through-strength-arthur-herman>, accesat la 15 martie 2026.
13. Israeli, O. (2019). *America’s Unipolar Moment of Renewal or Collapse?* American Diplomacy, pp. 4-20, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2019/02/americas-unipolar-moment-of-renewal-or-collapse/>, accesat la 15 martie 2026.
14. Iyengar, R. (2025). *Trump’s New National Security Strategy Goes Full ‘America First’*, Foreign Policy, pp. 1-3, <https://foreignpolicy.com/2025/12/05/trump-national-security-strategy-america-first/>, accesat la 15 martie 2026.
15. Jones, C. (2001). *The American Burden of Hegemony in the Middle East*, American Diplomacy, p. 1, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2001/01/the-american-burden-of-hegemony-in-the-middle-east/>



- edu/2001/12/the-american-burden-of-hegemony-in-the-middle-east/, accesat la 15 martie 2026.
16. Kagan, R. (2018). *Believe it or not, Trump's following a familiar script on Russia*, The Washington Post, https://www.washingtonpost.com/opinions/the-west-has-spent-a-decade-playing-right-into-putins-hands/2018/08/07/c1aec698-9a60-11e8-b60b-1c897f17e185_story.html, accesat la 15 martie 2026.
 17. Kilian, C. (2026). *What Carney's Davos Speech Reveals about the Future*, The Ytee, pp. 1-3, <https://theyee.ca/Culture/2026/01/22/What-Carney-Davos-Speech-Reveals-Future/>, accesat la 22 februarie 2026.
 18. Kupchan, Ch. (2019). *Isolationism. A History of America 's Effort to Shield Itself from the World*. New York: Oxford University Press, pp. 1-15, https://www.libris.ro/carte-engleza/isolationism-a-history-of-america-s-efforts-to-shield-itself-from-the-world/26749835?srsItd=AfmBOopkp0N5Q5AQ9oYE4kqaUxoh_l4ajYQCs1Jq6xrRYigEi75bZ7tH#descriptionHead, accesat la 15 martie 2026.
 19. Laqua, D. (2026). *Grass roots diplomacy in the face of global disorder: historical Perspectives*, The British Academy, pp. 1-3, https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/6071/Grassroots_diplomacy_in_the_face_of_global_disorder_-_historical_perspectives.pdf, accesat la 3 martie 2026.
 20. Lissner, R., Sacks, D. (2025). *Unpacking a Trump Twist of the National Security Strategy*, Council of Foreign relations, Center for Preventive Action, pp.1-10, <https://www.cfr.org/expert-brief/unpacking-trump-twist-national-security-strategy>, accesat la 2 martie 2026.
 21. Milestone Documents (2022). *Monroe Doctrine (1823)*, National Archives, pp. 1-3, <https://www.archives.gov/milestone-documents/monroe-doctrine>, accesat la 15 martie 2026.
 22. Miller, B. (2020). *Grand Strategy from Truman to Trump*, University of Chicago Press, pp. 9-10, <https://www.degruyterbrill.com/document/doi/10.7208/9780226735153-013/html>, accesat la 22 februarie 2026.
 23. Murnane, J.R. (2017). *Let's Not Get Distracted by "Shiny Objects", President Trump's "America First" Foreign Policy is Out of Sync with the Problems of the 21st Century*, American Diplomacy, pp. 2-7, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2017/04/lets-not-get-distracted-by-shiny-objects-president-trumps-america-first-foreign-policy-is-out-of-sync-with-the-problems-of-the-21st-century/>, accesat la 15 martie 2026.
 24. O'Brien, R. (2024). *The Return of Peace Through Strength Making the Case for Trump's Foreign Policy*, Foreign Affairs, p. 1, <https://www.foreignaffairs.com/united-states/return-peace-strength-trump-obrien>, accesat la 15 martie 2026.
 25. Office of the Historian (2020). *Monroe Doctrine, 1823*, Department of State, p.1, <https://history.state.gov/milestones/1801-1829/monroe>, accesat la 15 martie 2026.



26. Pompeo, M. (2028). *The National Defense Strategy*, Department of Defense 2018, pp. 1-4, <https://media.defense.gov/2020/May/18/2002302061/-1/-1/1/2018-NATIONAL-DEFENSE-STRATEGY-SUMMARY.PDF>, accesat la 22 februarie 2026.
27. Price, R. (2025). *2025 Report to Congress Executive Summary and Recommendations*, U.S.-China Economic and Security Review Commission, pp. 10, 19, https://www.uscc.gov/sites/default/files/2025-11/2025_Executive_Summary.pdf, accesat la 15 martie 2026.
28. Schadlow, N. (2025). *Trump 2.0's National Security Strategy*. Hudson: The Wire China, pp. <https://www.hudson.org/national-security-defense/trump-national-security-strategy-nadia-schadlow>, accesat la 15 martie 2026.
29. Sempa, F. (2004). *U.S. National Security Doctrines Historically Viewed: A Commentary*, American Diplomacy, vol. IX, nr. 2, pp. 1-10, https://ciaotest.cc.columbia.edu/olj/ad/ad_v9_2/sef01.html, accesat la 22 februarie 2026.
30. Sempa, F. (2017). *The National Security Debate and Classical Geopolitics*, American Diplomacy, pp. 1-5, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2017/01/the-national-security-debate-and-classical-geopolitics/>, accesat la 15 martie 2026.
31. Sølvesten, S. (2025). *Global Supply Chain Risk Report 2025: Navigating supply chain risks and insurability*, WTW, pp.1-8, <https://www.wtwco.com/en-ae/insights/2025/05/wtw-global-supply-chain-risk-report-2025>, accesat la 15 martie 2026
32. Taub, A. (2015). *American Diplomacy Links*, American Diplomacy, septembrie, pp. 1-5, <https://americandiplomacy.web.unc.edu/2015/09/american-diplomacy-links-september-2015/>, accesat la 15 martie 2026.
33. The White House (2026). *365 wins in 365 days: President Trump's Return Marks New Era of Success, Prosperity*, 2026, pp.1-30, <https://www.whitehouse.gov/articles/2026/01/365-wins-in-365-days-president-trumps-return-marks-new-era-of-success-prosperity/>, accesat la 15 martie 2026.
34. Trump, D. (2017). *National Security Strategy of the United States of America*, The White House, Washington, DC, pp. 1-55, <https://trumpwhitehouse.archives.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>, accesat la 15 martie 2026.
35. Trump, D. (2025). *National Security Strategy of the United States of America*, The White House, <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>, accesat la 15 martie 2026.
36. West, J. (2024). *Book Review: Isolationism: A History of America's Efforts to Shield Itself from the World*, Australian Institute of International Affairs, pp. 1-5, <https://www.internationalaffairs.org.au/australianoutlook/book-review-isolationism-a-history-of-americas-efforts-to-shield-itself-from-the-world/>, accesat la 1 februarie 2026.